

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СКРИНІНГУ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ: ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН

LEGAL ADMINISTRATIVE REGULATION OF FOREIGN INVESTMENT SCREENING: EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES

Жуков М.С., аспірант
кафедри адміністративного і господарського права
Запорізький національний університет

Стаття присвячена дослідженню досвіду зарубіжних країн у питанні адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій. У даній статті досліджується питання доцільності запровадження механізму скринінгу іноземних інвестицій в Україні. Крім того, в статті досліджуються останні зміни у нормативно-правових актів країн Європейського Союзу, Сполучених Штатах Америки, що присвячені зміні механізму адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій. Також, у статті зазначається, про ініційований проект Закону України про оцінку впливу іноземних інвестицій на національну безпеку України. Розкривається його зміст та зазначається мета та доцільність його прийняття.

Питання адміністративно-правового регулювання інвестиційної діяльності зарубіжних країн досліджували такі вчені, як: К.Ю. Хрїмлі, К.А. Богданова, Ю.М. Попова, А.В. Кирич, В.С. Махитко, Т.Л. Кельдер [4].

Водночас, варто зазначити, що законодавство у сфері адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій має тенденцію до постійного вдосконалення, що, у свою чергу, зумовлює те, що наукове дослідження зроблене у 2018 році, або ж, навіть у 2019 році, у 2020 році вже втрачає свою актуальність, оскільки в його основу покладена нормативно-правова база, яка вже змінилась. Зазначене вище, а також те, що інвестиційна привабливість України постійно зростає, а запровадження механізму адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій є невідворотнім, і зумовлюють актуальність даного дослідження. Метою даної статті є дослідження зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій. За результатом дослідження, у статті наводяться переваги та недоліки різних механізмів адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій. Крім того, у висновках до цієї статті зазначається доцільність запровадження механізму адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій, виходячи, перш за все, із досвіду зарубіжних країн, які є найбільш інвестиційно привабливими, та які традиційно очолюють рейтинг Doing Business.

Ключові слова: скринінг, іноземні інвестиції, іноземний інвестор, адміністративно-правове регулювання скринінгу, інвестиційна привабливість.

The article is devoted to the study of the experience of foreign countries in the issue of administrative and legal regulation of foreign investment screening. This article examines the feasibility of introducing a mechanism for screening foreign investment in Ukraine. In addition, the article examines the latest changes in regulations of the European Union, the United States, which are devoted to changing the mechanism of administrative and legal regulation of foreign investment screening. Also, the article mentions the initiated draft Law on Assessment of the Impact of Foreign Investments on the National Security of Ukraine. Its content is revealed and the purpose and expediency of its adoption are indicated.

Issues of administrative and legal regulation of investment activities of foreign countries have been studied by such scientists as: K.Yu. Khrimli, K.A. Bogdanova, Yu.M. Popova, A.V. Kirin, V.S. Makhitko.

At the same time, it should be noted that the legislation in the field of administrative and legal regulation of foreign investment screening tends to constantly improve, which, in turn, leads to the fact that research is done in 2018, or, even in 2019, in 2020 it is already losing its relevance, as it is based on the regulatory framework, which has already changed. The above, as well as the fact that the investment attractiveness of Ukraine is constantly growing, and the introduction of a mechanism of administrative and legal regulation of foreign investment screening is inevitable, and determine the relevance of this study. The purpose of this article is to study the foreign experience of administrative and legal regulation of foreign investment screening. According to the study, the article presents the advantages and disadvantages of various mechanisms of administrative and legal regulation of foreign investment screening. In addition, the conclusions to this article indicate the feasibility of introducing a mechanism of administrative and legal regulation of foreign investment screening, based primarily on the experience of foreign countries that are the most attractive for investment, and which traditionally lead the ranking of Doing Business.

Key words: screening, foreign investments, foreign investor, legal administrative regulation of screening, investment attractiveness.

18 листопада 2019 року на веб-сайті Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України було оприлюднено проект Закону «Про оцінку впливу іноземних інвестицій на національну безпеку України». Даним законопроектом передбачається, що у випадку здійснення іноземних інвестицій у стратегічних сферах шляхом вчинення правочинів іноземними інвесторами, такі інвестиції підлягають оцінці їх впливу. До стратегічних сфер, відповідно до ст. 1 даного законопроекту, пропонується віднести оборонно-промислову сферу, сферу телекомунікацій та діяльність у сфері обігу земель сільськогосподарського призначення. Також, законопроектом передбачається надіслання іноземним інвестором повідомлення до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику економічного, соціального розвитку і торгівлі, щодо здійснення такої іноземної інвестиції. Водночас, оцінкою впливу іноземної інвестиції буде займатися міжвідомча комісія з питань оцінки впливу іноземних інвестицій.

У пояснювальній записці до даного проекту Закону зазначається, що скринінг іноземних інвестицій є впрова-

дженою практикою у країнах ЄС, США та інших країнах. Перевірка та моніторинг таких інвестицій здійснюється з метою уникнення концентрації іноземного капіталу у визначених секторах економіки з огляду на національні інтереси та безпеку.

Актуальність прийняття даного законопроекту зумовлюється одразу декількома складовими. По-перше, 19 березня 2019 року Європейським парламентом та Радою Європи був прийнятий Регламент (ЄС) 2019/452, що встановлює рамковий механізм скринінгу (перевірки) прямих іноземних інвестицій у ЄС. Регламент набрав чинності 10 квітня 2019 року та буде застосовуватись, починаючи з 11 жовтня 2020 року. По-друге, оцінка іноземних інвестицій та механізм видачі відповідних дозволів, узгоджень є поширеною міжнародною практикою у тих країнах, які є найбільш інвестиційно привабливими. По-третє, відкриття ринку землі, приватизаційні процеси, що відбуваються у країні, а також зростання рівня інвестиційної привабливості України, зумовляють необхідність запровадження механізму оцінки та моніторингу залучених іноземних інвестицій,

з метою недопущення загрози національній безпеці, державним інтересам України.

Враховуючи зазначене, з метою впровадження ефективного механізму адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій, доцільним є вивчення досвіду зарубіжних країн, в яких, такі механізми вже впроваджені та активно функціонують.

У якості критерію відбору зарубіжних країн, чий досвід буде досліджуватись, пропонується взяти рейтинг Doing Business. Так, інвестиційна привабливість країни, як наслідок і залучення чисельних іноземних інвестицій, зумовлює моніторинг таких інвестицій – механізм адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій.

Традиційними учасниками рейтингу Doing Business, які входять у тридцятку найбільш інвестиційно привабливих країн, в яких діють прості процедури ведення бізнесу, в яких наявним є високий рівень захисту прав інвесторів, є наступні: Франція, Велика Британія, ФРН, США, Сінгапур. Україна за останнім рейтингом Doing Business-2020 посіла 64-й рядок зі 190 країн [1]. Для порівняння, у 2018 році Україна посіла 76 рядок [3], а у 2019 році – 71 [2]. У свою чергу, це вказує на тенденцію прогресу у сфері інвестиційної привабливості України, що, знову ж таки, тільки підкреслює актуальність запровадження в Україні механізму оцінки та моніторинг іноземних інвестицій.

В контексті дослідження досвіду зарубіжних країн в сфері адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій особливу увагу слід приділити Регламенту ЄС 2019/452 щодо перевірки прямих іноземних інвестицій, який розпочне застосовуватися з 11.10.2020 року (Regulation (EU) 2019/452 of the European Parliament and of the Council of 19 March 2019 establishing a framework for the screening of foreign direct investments into the Union) [8]. На виконання цього Регламенту країни ЄС вже почали приводити своє законодавство у відповідність до її вимог. Даний регламент регулює питання скринінгу інвестицій від іноземних інвесторів, які є резидентами країн, що не є членами ЄС. В Регламенті достатня увага приділяється доцільності запровадження механізму обміну інформацією між країнами-членами ЄС при прийнятті рішення щодо надання дозволу на здійснення іноземної інвестиції в ту чи іншу країну-члена ЄС. При цьому така передача інформації між країнами-членами ЄС повинна бути виправдана національними інтересами, захистом громадського порядку.

Відповідно до положень даного Регламенту держави-члени ЄС повинні повідомляти про свої механізми скринінгу та будь-які поправки до них Європейській Комісії та щорічно повідомляти про застосування своїх механізмів скринінгу, у тому числі про рішення, що дозволяють чи забороняють прями іноземні інвестиції, а також рішення щодо прямих іноземних інвестицій, які можуть вплинути на проекти чи програми, що представляють інтерес для ЄС. Усі держави-члени повинні звітувати про прями іноземні інвестиції, що відбулися на їхній території, на основі доступної їм інформації. Для покращення якості та порівнянності інформації, що надається державами-членами, а також для полегшення дотримання зобов'язань щодо повідомлення та звітності, Комісія повинна надати стандартизовані форми. Так, відповідно до ст. 5 даного Регламенту до 31 березня кожного року держава-член ЄС зобов'язана подати до Європейської Комісії щорічний звіт, який включає в себе узагальнюючу інформацію про прями іноземні інвестиції, що були вчинені на території держави-члена ЄС.

Цікавою є стаття 6 Регламенту, відповідно до якої, якщо держава-член вважає, що пряма іноземна інвестиція, яка проходить скринінг в іншій державі-члені, ймовірно, впливає на її безпеку чи громадський порядок, або

має інформацію, що має відношення до такого скринінгу, вона може надати коментарі державі-члену, яка проводить перевірку. Держава-член, яка надає коментарі, одночасно надсилає ці коментарі Комісії. Комісія же, в свою чергу, надсилає ці коментарі іншим державам-членам. Крім того, за результатом опрацювання інформації про залучення іноземних інвестицій, Європейська Комісія може видати висновок, щодо загрози безпеки та громадського порядку у залученні таких інвестицій [8].

Адміністративно-правове регулювання інвестиційної діяльності у ФРН.

Питанням скринінгу іноземних інвестицій у Німеччині займається Федеральне міністерство економіки та енергетики. Нормативну основу здійснення скринінгу іноземних інвестицій становить Закон про зовнішню торгівлю Außenwirtschaftsgesetz (AWG) та відповідний Порядок (Außenwirtschaftsverordnung (AWV)) [15]. Крім того, питання діяльності інвестиційних фондів у Німеччині врегульовано Інвестиційним кодексом (Kapitalanlagegesetzbuch) [5]. При прийнятті даного нормативно-правового акту, в його основу, окрім вже існуючих норм національного законодавства, була покладена Директива Європейського союзу 2011/61 щодо розпорядників альтернативних інвестиційних фондів та Директива Європейського союзу 2009/65 щодо спільного інвестування. Даний кодекс нормативно закріплює процедуру адміністрування усіх інвестиційних фондів.

Згідно з чинним порядком скринінгу іноземних інвестицій Німеччини, іноземна інвестиція реєструється у тому випадку, якщо планується придбання 10% або більше в компанії Німеччини, яка здійснює діяльність в секторі оборони, або діяльність якої пов'язана із функціонуванням критичної інфраструктури (інформаційні технології, енергетика, транспорт, водопостачання, харчування, фінанси та страхування).

Водночас, якщо мова йде про придбання пакета акцій іноземним інвестором (який не є резидентом країни-члена ЄС або ж якщо така країна не входить до Європейської асоціації вільної торгівлі) у розмірі 25% і більше компанії, яка не здійснює діяльність у сфері функціонування критичної інфраструктури, така іноземна інвестиція також може підлягати додатковому вивченню з боку уряду Німеччини [13].

Іноземний інвестор повинен повідомити Міністерство про здійснення іноземної інвестиції, якщо мова йде про придбання пакета акцій (понад 10%) компанії, яка забезпечує функціонування критично важливого сектору економіки. Водночас, для здійснення такої інвестиції, іноземному інвестору не обов'язково чекати схвалення з боку Міністерства. Однак, варто розуміти, що Міністерство може провести перевірки правочину та у подальшому прийняти заходи, спрямовані на неможливість здійснення такої іноземної інвестиції. Тож, з метою мінімізації потенційних ризиків сторін у інвестиційній угоді, іноземний інвестор на початковому етапі може звернутися до Міністерства для отримання схвалення такої іноземної інвестиції. В такому випадку інвестор подає заявку установленної форми, а Міністерство видає відповідну довідку. Якщо протягом двох місяців Міністерство не видає відповідну довідку, іноземна інвестиція вважається схваленою. При цьому, на етапі опрацювання заяви Міністерство може запросити додаткову інформацію, для вивчення правочину, направленою на залучення іноземної інвестиції.

Рішення, прийняте Міністерством економіки Німеччини щодо неможливості залучення іноземної інвестиції можуть бути оскаржені до адміністративного суду [12].

Водночас, як вже зазначалось, через прийнятий ЄС Регламент 2019/452 щодо перевірки прямих іноземних інвестицій країни-члени ЄС вимушені адаптувати своє законодавство до вимог даного Регламенту.

У зв'язку з цим, 31.03.2020 року Федеральне міністерство економіки та технологій Німеччини (Bundesministerium für Wirtschaft und Energie - «BMWi») представило законопроект, яким вносяться зміни до Закону про зовнішню торгівлю Німеччини. Даний законопроект передбачає приведення механізму скринінгу іноземних інвестицій до Регламенту ЄС 2019/452 [14].

Адміністративно-правове регулювання інвестиційної діяльності Великої Британії.

У Великій Британії немає внутрішньої законодавчої бази, яка спеціально регулює прямі іноземні інвестиції. Не існує також формального розмежування політики між внутрішніми та іноземними інвестиціями у Великобританії. Однак існує низка засобів, за допомогою яких уряд може втручатися в операції, зокрема, які можуть порушити питання національної безпеки.

Багато угод, пов'язаних із придбанням підприємств Великобританії, підлягають перегляду з точки зору законодавства про конкуренцію (тобто, оцінки того, чи матиме злиття істотний негативний вплив на конкуренцію). Огляд проводиться в режимі контролю за злиттями у Великобританії, встановленому Законом про підприємства 2002 (the Enterprise Act).

Уряд Великобританії також може втрутитися, щоб переглянути умови інвестиційних угод з точки зору захисту суспільних інтересів Великобританії, у тому числі стосовно угод, що викликають занепокоєння щодо національної безпеки (включаючи громадську безпеку), плюралізму ЗМІ або фінансової стабільності. Повноваження уряду втручатися в інвестиційні угоди щодо злиття підприємств, які зачіпають державні інтереси, містяться в Законі про підприємства.

Урядові чи незалежні регуляторні органи застосовують механізми ліцензування чи дозволу, що дозволяють контролювати осіб, які здійснюють діяльність у певних галузях (електроенергія, газ, ядерна енергія, водопостачання).

У цілому, в сфері інвестиційної діяльності для національного та іноземного інвестора діє однаковий правовий режим, однак існують і певні обмеження щодо залучення іноземних інвестицій, які, зокрема, пов'язані із захистом національних інтересів.

Не дивлячись на можливість втручання урядом в інвестиційну діяльність, випадки такого втручання є скоріше виключенням. Так, з 2002 року по 2019 рік було всього 8 випадків втручання уряду.

У Великій Британії функціонує Департамент міжнародної торгівлі (DIT), що є урядовим департаментом, який допомагає просувати Великобританію як інвестиційно привабливу країну та допомагає закордонним компаніям розвиватися у Великобританії. Департамент надає іноземним компаніям інформацію про початок бізнесу або про особливості його розвитку у Великобританії, а також може надати підтримку внутрішнім інвесторам Великобританії, які прагнуть створити компанії у Великобританії.

Крім того, відповідно до Закону про промисловість Державний секретар може втрутитися в угоду щодо придбання іноземним інвестором підприємства, яке повністю або частково займається оборонною промисловістю та має особливе значення для Великобританії [6, с. 232-240].

Таким чином, у Великій Британії, здійснення інвестиційної діяльності, в цілому є вільним, однак уряд має право здійснювати моніторинг інвестиційних угод та у тому випадку, коли вони можуть завдати шкоди національним інтересам, заборонити їх.

Іноземні інвестори у Великобританії захищаються міжнародно-правовими договорами укладеними урядом Великої Британії з іншими країнами.

Адміністративно-правове регулювання інвестиційної діяльності у Франції.

У Франції першим нормативно-правовим актом, що регулював питання іноземного інвестування був Закон

про іноземні інвестиції № 66-1008, прийнятий 28 грудня 1966 року. У подальшому нормативну базу у сфері іноземного інвестування було доповнено рядом урядових документів. Наразі ж всі акти у сфері інвестування кодифіковані у Монетарний та фінансовий кодекс Франції (Code monétaire et financier) [7].

Здебільшого, майже всі іноземні інвестиції не проходять процедуру отримання дозволу з боку держави. Водночас, якщо такі інвестиції можуть вплинути на здійснення державних повноважень, громадську безпеку, національну оборону, або ж діяльність, в яку планують залучити іноземні інвестиції пов'язана із дослідженням та виробництвом зброї, боєприпасів, необхідним є отримання дозволу на залученням таких іноземних інвестицій з боку Міністерства економіки.

Крім того, саме Монетарний та фінансовий кодекс Франції визначає певні обмеження щодо отримання іноземних інвестицій. Він містить положення, які визначають у яких секторах економіки іноземні інвестиції є або зовсім неможливі, або ж можливими є лише за наявності певних умов чи дозволу. Зокрема, іноземні інвестиції від осіб які є резидентами країни, яка не є членом ЄС підлягають отриманню відповідного дозволу. Водночас, якщо такі іноземні інвестиції отримуються від особи, яка є резидентом країни-члена ЄС, отримання такого дозволу не вимагається.

Вимога щодо отримання дозволу на вчинення іноземної інвестиції, перш за все, пов'язується із захистом національних інтересів Франції та протидією легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Крім того, отримання дозволу на здійснення іноземної інвестиції є обов'язковим у таких сферах, які пов'язані із державною таємницею, із обороною країни. Зокрема, отримання дозволу підлягає діяльність іноземного інвестора, що проводиться у сфері охорони здоров'я населення, постачання води, функціонування транспортних мереж та надання транспортних послуг, функціонування електронних мереж. Крім того, залучення іноземних інвестицій у діяльності, що стосується кібербезпеки, штучного інтелекту також потребує отримання на те відповідного дозволу [7].

Цікавим є те, що на початковому етапі запровадження дозвільної системи у сфері залучення іноземних інвестицій, Міністерство економіки Франції мало необмежені повноваження. Це, перш за все, виражалось у тому, що у Франції не існувало чіткого визначення іноземних інвестицій, за якими видавались дозволи. Водночас після засудження такого підходу уряду Франції Європейським судом на тій підставі, що він суперечить правилам ЄС про вільний рух капіталів, подальші урядові акти деталізували поняття «іноземний інвестор», та чітко визначили ті сфери, у яких такій дозвільний режим запроваджується. При цьому, варто зауважити, що в сфері надання дозволів на залучення іноземних інвестицій існує певна дискримінація, а саме привілейоване становище іноземних інвесторів, які є резидентами країн-членів ЄС, по відношенню до тих, хто не є резидентом країни-члену ЄС [6].

Водночас, сама процедура отримання дозволу не є складною. Так, особа, яка бажає вчинити іноземну інвестицію повинна подати запит (у електронному та паперовому виді) до Міністерства, у якому зазначити найменування юридичної особи, її кінцевих бенефіціарних власників (контролів), структуру власності до інвестиції та після неї. Водночас, Міністерство може запросити додаткову інформацію, крім тієї, що зазначена у запиті. Міністерство повинно обробити запит протягом 30 днів. У тому разі, якщо міністерство не надає відповідь протягом вказаного строку, іноземний інвестор вважається таким, що не отримав дозволу на вчинення іноземної інвестиції.

Під час обробки запиту Міністерство перевіряє чи не зашкодить така іноземна інвестиція національним інтересам Франції, чи не пов'язана така інвестиція із легалізацією доходів, отриманих злочинним шляхом, із фінансуванням тероризму.

Правочин щодо залучення іноземної інвестиції без отримання відповідного дозволу, якщо його отримання було обов'язковим, призводить до недійсності такого правочину. І в цьому випадку, Міністерство економіки за вибором може або зобов'язати інвестора подати запит на отримання дозволу, або зобов'язує сторін вчинити дії, направлені на повернення у попередній стан, або ж зобов'язати інвестора змінити інвестицію таким чином, щоб на її вчинення вже не вимагався дозвіл (вкласти кошти в інший сектор, в який таке вкладання не призводить до обов'язку отримання дозволу).

Крім того, якщо іноземний інвестор, який отримав дозвіл на вчинення іноземної інвестиції, порушив умови інвестиційного договору, Міністерство економіки може втрутитись у господарські відносини сторін та зобов'язати такого інвестора вчинити необхідну дію, зобов'язати інвестора вчинити дії, направлені на повернення сторін у попередній стан, або ж і зовсім відкликати дозвіл на вчинення іноземної інвестиції.

Крім того, порушення умов режиму регулювання іноземного інвестування тягне за собою накладання штрафу, у відповідності до Монетарного і фінансового Кодексу Франції, у наступних розмірах:

- у повідному розмірі інвестиції;
- 10 % річного доходу (без врахування податків);
- 5 млн євро для юридичних осіб та 1 млн євро для фізичних осіб.

Водночас, такий штраф повинен бути пропорційний тяжкості правопорушення. Крім того, таким інвесторам може бути заборонена участь у публічних закупівлях, вчинення окремих видів діяльності у Франції, отримання державних субсидій.

Будь-які рішення Міністерства економіки Франції можуть бути оскаржені в адміністративному суді. Суд може як скасувати дозвіл на надання згоди на залучення іноземної інвестиції, так і рішення Міністерства щодо відмови у наданні такого дозволу. Крім того, суд може зобов'язати уряд відшкодувати шкоду завдану інвестору, своїми неправомірними діями, бездіяльністю, рішеннями. Якщо мова йде про іноземного інвестора, який є резидентом країни-члена ЄС, то він взагалі може оскаржити рішення Міністерства економіки Франції у суді Франції, однак посилається не на французьке законодавство, зокрема Монетарний та фінансовий кодекс Франції, а безпосередньо на законодавство Європейського Союзу [6].

Адміністративно-правове регулювання інвестиційної діяльності у Сполучених Штатах Америки.

У США питанням адміністративно-правового регулювання іноземного інвестування займається Комітет з іноземних інвестицій (CFIUS) при Міністерстві фінансів США [9].

Даний Комітет діє відповідно до розділу 721 Закону про оборонне виробництво (Defense Production Act), відповідно до положень Виконавчого наказу № 11858 та відповідно до глави VIII Зводу Федеральних нормативно-правових актів (Code of Federal Regulations) [10].

Питання скринінгу іноземних інвестицій у США детальним чином регламентовано Актом модернізації огляду оцінки ризиків іноземних інвестицій (Foreign Investment Risk Review Modernization Act (FIRRMA), прийнятим у 2018 році [11].

Комітет з іноземних інвестицій США зосереджує свою увагу на інвестиціях, які можуть стосуватися національної безпеки. У випадку, якщо залучення іноземної інвестиції створює загрозу національній безпеці США, то Комітет

з іноземних інвестицій прийме рішення щодо неможливості залучення такої інвестиції.

При цьому, скринінг іноземних інвестицій здійснюється в не залежності від країни походження такої інвестиції.

У тому випадку, якщо іноземна інвестиція залучається до певної сектору економіки, інвестор повинен надати заяву на погодження залучення такої інвестиції. Заявка обробляється Комітетом з іноземних інвестицій США протягом 45 днів (із можливістю продовження строку на 15 днів).

У США запроваджене обов'язкове декларування іноземних інвестицій, що залучаються американськими компаніями, які займаються критично важливими технологіями. Крім того, обов'язковому декларуванню підлягають інвестиції в TID U.S. business, які залучаються шляхом придбання пакету акцій (більше 25%) від іноземних компаній, 49% часток яких належить уряду іноземної держави.

Під терміном TID U.S business, відповідно до параграфу 800.248. Зводу Федеральних нормативно-правових актів (Code of Federal Regulations) розуміється будь-який американський бізнес, який:

- виробляє, розробляє, випробовує, досліджує, виготовляє одну або декілька критично важливих технологій;
- збирає конфіденційні дані громадян США [12].

Під критично важливими технологіями, зокрема, розуміється інформаційні системи, енергетичні системи, космічні системи, озброєння та інші.

Водночас крім обов'язкового надання декларацій (повідомлення Комітету з іноземних інвестицій США), сам комітет самостійно може дослідити будь-яку інвестицію, за наявності підстав вважати, що залучення такої іноземної інвестиції загрожує національній безпеці США.

Варто зазначити, що на нормативному рівні не передбачено оскарження рішень Комітету з іноземних інвестицій США до суду, на відміну, від тих же рішень, прийнятих компетентними органами європейських країн при скринінгу іноземних інвестицій, які можуть бути оскаржені до адміністративного суду (приклад Німеччини). Крім того, сам по собі інвестиційний аудит, у США буде носити платний характер (1% від суми правочину), на відміну від тієї ж Німеччини, де скринінг іноземних інвестицій, що здійснюється Міністерством економіки, є безкоштовним [13].

Адміністративно-правове регулювання інвестиційної діяльності у Сингапурі

Сингапур є однією з найбільш інвестиційно привабливих країн. Це пов'язано з рядом наступних причин. Так, іноземні інвестори не зобов'язані створювати спільні підприємства, або ж віддавати контроль над іноземною компанією резидентам Сингапуру. Іноземні інвестори користуються такими ж правами, як і національні інвестори [16].

Головним органом у сфері інвестицій є Рада економічного розвитку Сингапуру (Singapore Economic Development Board (EDB)) при Міністерстві торгівлі та промисловості. Даний орган займається залученням іноземних інвестицій та сприяє підвищенню рівня інвестиційної привабливості Сингапуру.

Водночас, є певні обмеження у залученні іноземних інвестицій. Так, Закон про мовлення не дозволяє іноземним компаніям володіти часткою у розмірі більшому за 49% у компаніях, що займаються ефірним, кабельним мовленням.

Водночас, в цілому, в Сингапурі немає ані обмежень як на зовнішні, так і на внутрішні інвестиції, ані скринінгу іноземних інвестицій. Крім того, Рада економічного розвитку Сингапуру дозволяє реєструвати юридичні особи онлайн, дозволяє реєструвати представництва, філії іноземним компаніям на території Сингапуру онлайн [16].

Враховуючи вищевказане, можна дійти висновку, що питання оцінки впливу іноземних інвестицій

є вирішеним у багатьох країнах світу, які відносяться до найбільш інвестиційно привабливих країн. Механізм адміністративно-правового регулювання скринінгу іноземних інвестицій, перш за все, направлений на попередження завдання можливої шкоди національним інтересам держави. Враховуючи зазначене, а також спираючись на зарубіжний досвід, пропонується під час запровадження механізму оцінки впливу інозем-

них інвестицій в Україні врахувати наступне: 1) чітко визначити строк обробки повідомлення від іноземного інвестора; 2) передбачити можливість надання такого повідомлення електронним шляхом із накладанням відповідного електронного цифрового підпису (кваліфікованого електронного підпису); 3) передбачити можливість оскарження рішення компетентного органу до адміністративного суду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Doing Business 2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/32436/9781464814402.pdf>.
2. Doing Business 2019 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2019-report_web-version.pdf.
3. Doing Business 2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/media/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf>.
4. Кельдер Т.Л. Державне регулювання міжнародної економічної діяльності в умовах глобалізації. *Вісник Запорізького національного університету: Економічні науки*. 2010. № 1 (5). С. 148—153.
5. Kapitalanlagegesetzbuch (KAGB) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.buzer.de/gesetz/10756/index.htm>.
6. Calvin S Goldman QS, Michael Koch. The foreign investment regulation review [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://thelawreviews.co.uk/digital_assets/d95a6039-d1f2-42b0-8458-f7d43f08d307/The-Foreign-Investment-Regulation-Law-Review---Edition-7.pdf.
7. Code monétaire et financier [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006072026>.
8. Regulation (EU) 2019/452 of the European Parliament and of the Council of 19 March 2019 establishing a framework for the screening of foreign direct investments into the Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fr/TXT/?uri=CELEX:32019R0452>
9. The Committee on Foreign Investment in the United States [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://home.treasury.gov/policy-issues/international/the-committee-on-foreign-investment-in-the-united-states-cfius>.
10. CFIUS Laws and Guidance [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://home.treasury.gov/policy-issues/international/the-committee-on-foreign-investment-in-the-united-states-cfius/cfius-legislation>
11. Foreign Investment Risk Review Modernization Act (FIRRMA) [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://home.treasury.gov/sites/default/files/2018-08/The-Foreign-Investment-Risk-Review-Modernization-Act-of-2018-FIRRMA_0.pdf
12. Code of Federal Regulations [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://gov.ecfr.io>.
13. Tightening the Net: Investment Screening in the United States [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://english.bdi.eu/article/news/tightening-the-net-investment-screening-in-the-united-states>.
14. Germany Plans Further Changes to Its Foreign Direct Investment Controls [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=a4af1e0b-e57c-40d9-81ae-7c833ba51fd8>.
15. Investment screening [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bmwi.de/Redaktion/EN/Artikel/Foreign-Trade/investment-screening.html>.
16. Investment Climate Statements: Singapore [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.state.gov/reports/2019-investment-climate-statements/singapore>.